

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

6 Juni 1945

PROEFNUMMER
Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 24

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

U
Voorloopt adres administratie en redactie
UITGEVERIJ „DE VLAM”
Holendrechtstraat 26^b - Amsterdam-Z.

Prijs 15 ct.

Spartacus

5e Jaarg.
No. 22
K 449

gaan van de Communistenbond „Spartacus”

acteur: **Proletariërs aller landen**
veerd Woudstra • **verenigt U!**
Amsterdam • Voorl. adres Adm. & Red.
Uitgeverij „De Vlam”
Westeinde 11b. A'dam

de Arbeiders de Opbouw.

WIJ Na 5 jaar oorlogsvernietiging staan wij ook hier in Nederland voor het feit, dat er met alle macht en opgebouwd moet worden. Anten en toespraken wordt het ons voregehouden. Maar ook zonat weten we het wel. We zien ruïneerde bedrijven, woningen in wagen en dijken kapot, polders water, schepen naar den kelder.

niet geroofd of vernield is, is verKolen en grondstoffen zijn er niet. Vele arbeiders zijn praktisch werk en behalve de onderduikers angenen, komen er naar schat400.000 gedeporteerde arbeid Duitsland terug. Het is ons luidelijk dat we snel aan 't werk dat er opgebouwd moet worden. wij moeten leven. Wij arbeiders dat beter dan wie ook, want wij het aan de lijve. Wij willen werobouwen!

WAT? Maar er bestaan grote verschillen in opvatting.
VOOR WIE? omtrent wat er opgebouwd moet worden en hoe dat gebeuren moet. In kranten en redevoeringen wordt daar zop goed als geheel over gezweven, dus dan moet het van arbeiderskant maar eens duidelijk gezegd worden.
De kapitalisten gaven op die vragen een heel ander antwoord dan de arbeiders. De kapitalisten willen hun oude bezit en daardoor hun macht weer hersteld zien. Wat er gebouwd wordt willen zij in handen hebben, hetzij als particulier bezit, hetzij in de vorm van staatsbedrijven waarin zij de baas zijn. Want alleen zo kunnen zij de uitbuiting der werkers weer voortzetten.

Onder ons, arbeiders, leven heel andere opvattingen. Wij willen werken en bouwen aan alles, wat de levensbehoeften kan bevredigen van hen die nu ontberen. En als er geen andere gereedschappen zijn, dan willen we het ook met schop en kruiwagen aanpakken. Niet voor de winst van enkele rijken, maar voor het leven van allen - niet voor de voorbereiding van een nieuwe oorlog, maar

ang van zaken op de conferentie in Francisco, het conflict tussen Engelen en de Joegoslavische volksfronteraal Tito wegens Trieste en tussen eland en de collega van Tito, de le, wegens Syrië en de Libanon en ook de Russische troepenbewegingen

sen. Frankrijk is nog niet helemaal tevreden, het wil graag het Roergebied, Keulen, Düsseldorf enz. bezetten. Zullen de Fransen hier meer succes hebben dan met de beschieting en het bombardement van Damascus, Aleppo, Hama en Homs in het verre Syrië? Of zullen hun

IELIJN

le Nederlandse annexionisten misschien voor zijn, die zo graag hun Militair Gezag ook aan de andere kant van de grens willen uitoefenen? Het M.G. zou bijzonder geschikt zijn als bezettingsautoriteit. Bezettingsautoriteiten zijn namelijk ook niet aan de beginselen van de grondwet gebonden, zij behoeven geen nmenging van burgerlijke instanties te sulden. Civiele instanties hebben geen rmslag, als zij in de omgeving van militaire autoriteiten moeten werken, gelijk og kort geleden door de leidende officier van de nu ook militaire repatriëingscommissie uitdrukkelijk werd bevestigd, toen hij het falen van de civiele ommissie op collegiale manier trachtte e verontschuldigen.

emarcatielijnen tussen bezettingslegers, ussen autoriteiten, militaire en civiele, ussen overwinnaars en overwonnenen, ussen regeringen en geregeerden, ussen bezitters en bezitlozen zijn erkwaardige lijnen. Ze zijn scheidingslijnen, niet alleen terwille van de goede rde, opdat iedereen weet, waar hij behoort. Neen, zij scheiden inderdaad, zij erlopen, waar eigenlijk afgronden zijn, te de meesten nog niet kunnen zien of isschien ook niet willen zien. En waar zij zullen worden meegesleurd, zodra storm losbreekt.

ver de hele aarde worden deze demarcatielijnen getrokken. Door wie? De fastische misdadigers hebben het ook gedaan. Zij markeerden, om te beginnen, e levensruimte van het „Herrenvolk”, an de meesters der concentratieampen. Maar zij bedoelden natuurlijk hele wereld. Allen wilden zij vergasen of levend verbranden, die niet bereid of geschikt waren, de „Übermensen” te dienen. Maar hun rijk is niet meer van deze wereld. En nu wordt opnieuw gemarkeerd. Niet alleen de bezettingszone in Duitsland. Overal! Hoe lang nog?

Spartacus

De naam van den Thracischen slaaf Spartacus, de aanvoerder in de slavenopstand in het Romeinse Rijk, is in de geschiedenis van de arbeidersbeweging al vaak als symbool en voorbeeld gekozen. Ook onze Duitse kameraden, die in de revolutionaire dagen van 1918, internationalisme, klassestrijd en radenbeginsel op de voorgrond schoven, verengden zich in een Spartacusbond. En weer was het in Mei 1940 dat, ook in dit land na de bezetting en met de aanvang van de scherpste onderdrukking en terreur die het kapitalisme onder de naam fascisme kent, revolutionair-socialisten onder de naam „Spartacus” hun werk direct en als eersten aanvingen. Zij hebben dit volgehouden, 5 jaren illegaal volgehouden, ondanks ontzaglijke offers. Thans nu het fascisme is verslagen, maar het kapitalisme onaangerand staat: nu de kapitalistische ordening begint onder leiding van de overwinnaars, nu verschijnt Spartacus als weekblad voor h eerste weer legaal en gedrukt. Papiermood en gemis aan electriciteit dwingen tot een zeer kleine uitgave. Wij hopen onze krant spoedig te kunnen vergroten. Maar hoe ook, terwijl overal te constateren is: verburgerlijking, reactionaire politiek, chauvinisme en klasse-verraad: zal Spartacus alleen de stem zijn van marxisme, revolutionaire strijd, internationalisme en klasse-eenheid op de grondslag der bedrijven. Wij hebben Uw steun nodig. Wordt abonné. Leest Spartacus. Helpt Spartacus aan nieuwe lezers. Totdat de krant het voorgenomen formaat heeft bereikt, is de prijs 10 cent per nummer en verschijnt zij zo mogelijk 2 maal per week. Wandt U tot de colporteurs en de administratie, Betoot U „Spartacus-vriend”!

Om de Indische rijkdommen.

Vóoral gedurende het laatste jaar w doorde Nederlandse bourgeoisie een krige propaganda gemaakt voor de lering van Indië o. a. met behulp Nederlandse troepen. Daarbij gaat natuurlijk niet om de Indische rijkdommen. Wie zou de Nederlandse bourgeoisie van zo iets laag bij de gronden verdenken? Neen, het gaat om de Indiërs van de Japanners te bevrijden. Nederlandse soldaten moeten daar Engelse en Amerikaanse tanks en bommenwerpers de vrijheid brengen. V deze propaganda is een apart blad schenen „Het Rijk” maar feitelijk de hele illegale pers mee. „Accu-vonk” schrijft o.a.

„Dat een sterke weermacht opgebouwd te worden, staat, hoezeer de noodzakelijkheid er van te betreffen valt, toch wel Nederlandse troepen zullen nodig zijn. de Japanners voor goed uit het hun komende deel van Azië en Australië verjagen. Buiten dat dit onze plicht is, zindien hiervoor naast Amerikaanse Engelse soldaten geen Nederlandse schingezet zouden worden, wij ons spreken, wanneer na afloop van deze de situatie in het Verre Oosten gezal worden, verspelen.”

„Wij” zouden niet mogen meesp bij de nieuwe verdeling van Azië. zijn die wij? Zijn dat de soldaten, daar gevochten hebben? Waarschijnlijk niet, want die mensen mogen niet de kranten lezen, die ze willen, ze niet de organisaties stichten, die zouden wensen, ze hebben niet vrije recht van vergaderen. Zij he de burgerrechten niet, het zijn „soldaten” het aan de lijve. Wij willen werduidelijker moeten uitdrukken.

Int. Instituut
Soc. Ge. wetenschappen
Keizersgracht 264
Amsterdam-C.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

6 Juni 1945

PROEFNUMMER
Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 24

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

7/1

Voorlept adres administratie en redactie
UITGEVERIJ „DE VLAM”
Holendrechtstraat 26^a - Amsterdam-Z.

LIJN

De Nederlandse annexionisten misschien voor zijn, die zo graag hun Militair Gezag ook aan de andere kant van de grens willen uitoefenen? Het M.G. zou bijzonder geschikt zijn als bezettingsautoriteit. Bezettingsautoriteiten zijn namelijk ook niet aan de beginselen van de grondwet gebonden, zij behoeven geen toestemming van burgerlijke instanties te vragen. Civiele instanties hebben geen bevoegdheid om militaire autoriteiten te ontzetten. Militaire autoriteiten moeten werken, gelijk ook kort geleden door de leidende officier van de nu ook militaire repatrieringscommissie uitdrukkelijk werd bevestigd, toen hij het falen van de civiele commissie op collegiale manier trachtte te verontschuldigen.

Demarcatielijn tussen bezettingslegers, bezettingssoldaten, militaire en civiele instanties, overwinnaars en overwonnenen, bezettingssoldaten en geregeerden, bezettingssoldaten en bezitlozen zijn demarcatielijnen. Ze zijn scheidinglijnen, niet alleen terwille van de goede afsluiting, opdat iedereen weet, waar hij behoort. Neen, zij scheiden inderdaad, zij scheiden, waar eigenlijk afgronden zijn, de de meesten nog niet kunnen zien of onderscheiden, maar dat is niet het doel. Het is misschien ook niet willen zien. En waar zij zullen worden meegesleurd, zodra de storm losbreekt.

Over de hele aarde worden deze demarcatielijnen getrokken. Door wie? De fascistische misdadigers hebben het ook gedaan. Zij markeerden, om te beginnen, de levensruimte van het „Herrenvolk”, de meesters der concentratiekampen. Maar zij bedoelden natuurlijk de hele wereld. Allen wilden zij vergast of levend verbranden, die niet bereid of geschikt waren, de „Übermenschen” te dienen. Maar hun rijk is niet meer van deze wereld. En nu wordt opnieuw gemarkeerd. Niet alleen de bezettingszone in Duitsland. Overal! Hoe lang nog?

voor een blijvende vrede - niet voor de geldhaaien maar voor de werkende en hongerende bevolking.

KAPITALISTEN Maar voorlopig EN weten de kapitalisten veel beter wat zij willen dan de arbeiders. Ook hier in Nederland zijn zij hard bezig hun macht weer te herstellen, vlug bouwen zij hun machtsapparaten weer op. Hun banken en financiële verbindingen, hun partijen en officieuze en officiële instanties, hun ondernemersbonden en hun pers, maken het hun mogelijk hun plannen naar voren te schuiven en uit te voeren, zodat het lijkt of het vanzelf spreekt, dat zij de enigen zijn die hierin iets te zeggen hebben.

Daartegenover zijn de gedachten over wat er opgebouwd moet worden, voor wie en hoe, onder de arbeiders wel aanwezig en velen hebben er een mening over, maar het is meestal nog erg vaag. Wat we precies willen, weten we in grote meerderheid niet. Wij, arbeiders, hebben nog geen plan voor de opbouw volgens onze gedachten. Dat is ook geen wonder. En we hoeven er onder elkaar niet over te gaan jammeren dat de arbeiders weer achteraan komen en het nooit leren. Gemjammer helpt niets, het is beter dat we leren begrijpen, ten eerste waardoor dat komt, en ten tweede, waardoor dat veranderen kan.

ONZE Wat ons vooral in de weg staat, is onze **MACHTELOOSHEID**. Dat hebben we in de oorlog ondervonden, dat was al vóór de oorlog zo, en nu ná de oorlog zijn wij een grote menigte arbeiders, miljoenen zelfs hier in Nederland, maar we leggen maar

weinig gewicht in de schaal. We zien niet samen een macht. En daardoor voelen we, dat het werkelijkheid is, dat de arbeiders niet oantrent de opbouw van voor wie er opgebouwd moet worden, nog niet actueel is. Het lijkt een vromens, een slag in de lucht, omdat geen macht achter staat om ze te verwezenlijken. De arbeiders staan los van elkaar en de machteloosheid die daar het gevolg is, belet hun ook om te vage wensen om te zetten in een plan, een arbeiders-plan voor de opbouw. In eerste ronde wordt dus blijkbaar kwestie: **Wat en Voor Wie** zal er opgebouwd worden, door de kapitalisten en door hen alleen. Beslist!

KAPITALISTEN Maar hiermee is **TEGEN** zaak toch nog niet geheel beslist. **ARBEIDERS!** gaag de kapitalisten dat ook zouden willen. Want nu komt de vraag: hoe zal die opbouw geschieden? Op 't eerste gezicht zou men zeggen, zoals de kapitalisten het bepalen! Wie die hebben de macht. De arbeiders, machteloos, ze hebben geen verband met elkaar, geen eenheid, ze hebben honger en moeten voor het kapitaal het werk om te kunnen leven.

Dat is in de eerste dagen: ook wij maar zo blijft 't niet. Want om hun plannen uit te voeren, moeten de kapitalisten de arbeiders aan het werk zetten. Soms mogen in de nog overleidend staande bedrijven en zeer velen in de werkkamp, arbeidscolleges, reparatieploegen, arbeidsreserves en hoe ze 't verder nog zullen noemen. Ze zijn genoodzaakt ons in grote getale bijeen te brengen, ons samen onder hun opzichters, de arbeiders en bedrijfsleiders te laten werken. En ze zullen dat zoo goedkoop mogelijk doen, d.w.z. ze zullen de loon-

(vervolg op p. 2)

Vrijheid” en bewegingsvrijheid

In welke krant ook in Uw handen, zij moge het in Nederlandse leeuwen dragen, onafhankelijkheid, washeid en vrijheid in de koppen, de tradities van „Nederland en Oranje” en de weleer „goede oude tijd” van voor de opbouw opgepoetst voordragen, of voor de meest zo consequent uitdragen, zij allen moeten stellen, dat er in de hoofden van de massa veranderd is. Aan het einde van de tweede wereldoorlog is het allen duidelijk dat wij een andere wereld zijn binnegestreden. Dat nieuwe is gebaseerd op een volkomen gewijzigde economische positie. Europa heeft de oorlog in dien zin gewonnen, dat het, terwijl 't fascisme werd verslagen in de wereld-economie en daardoor ook in de politiek sterk aan betekenis heeft ingeboet.

Maar staan allen voor de vraag of de positie van Europa voor de oorlog door Europa ingenomen, positie die eens is geweest een overheersende, positie is geworden tot een van afhankelijkheid, afhankelijkheid van de grote Angelsaksische machten die het moderne kapitalistische systeem vertegenwoordigen. Waar ligt ten Oosten van Europa de van 'het huidige Rusland met een aan het vrome superieure economische structuur, dat deze socialistisch mag worden genoemd, juist de grootende tegenstellingen tussen de kapitalistische wereldmacht en dit niet meer proletariaat, maar bureaucratische Rusland, maken dat het nog immer kapitalistische Europa afwijker van de eenheden.

Waarlijk ook de belangen en het streven van Engeland en Amerika ten aanzien van Europa niet parallel lopen, bewegen de Europese machten en zij die hun belangen vertegenwoordigen zich in de richting van een voortdurend aanpassen aan de economie en politiek hetzij van Engeland of de Verenigde Staten, waarlijk van beiden. De daarmee gepaard gaande drang naar meer autoritair staatsgezag en de voortdurende zware druk op het levenspeil van de massa, vloeit voort uit de algemene situatie in Europa verkeert.

De massa voelt dit aan. Griekenland, België, Frankrijk geven dit het laatste jaar, het jaar van de „vrijheid” te zien. Nog is het westelijk Nederland nog maar nauwelijks van den overvloediger gezindte of reeds veroverd, ook hier in dit toch klein-burgerlijke

land soortgelijke verschijnselen. Achter het scherm van een ongekende 60-jarige jubel en patriottische vloedgolf zijn die twee opmerkelijke feiten te constateren: Groei naar de autoritaire staat en samengang met de westerse grootmachten en ten tweede een radicalisering van de massa. Maanden en maanden lang heeft het militair gezag in het zuiden ondanks alle kritiek ook van burgerlijke zijde zelfs, ongeremd zijn macht uitgeoefend op politiek terrein maar ook ten aanzien van het bedrijfsleven.

Het gaat er thans op lijken, dat nu Nederland is bevrijd, het Militair Gezag het gezag zal worden. Voor alles en nog wat wordt men naar dit M.G. verwezen.

En terwijl de gehele pers schrijft over de vrije politieke wilsvorming die nu moet kunnen plaatsvinden, terwijl alles spreekt over vrijheid en democratie, terwijl de afgetreden min. pres. Gerbrandy in een pers-onderhoud verklaren moet, dat de bevolking radicaler is geworden, komt het bericht van den directeur der P.T.T. dat alleen open briefkaarten in postbestellingen zullen worden opgenomen en dat het verkeer met het buitenland geheel is gestaakt. Gelijktijdig publiceert het M.G. dat het verboden is zonder zijn schriftelijke vergunning openbare vergaderingen te organiseren. Aanvragen moeten, tennipte een week van te voren worden ingediend.

Zoals het bedrijfsleven van bovenaf wordt gereorganiseerd door machtige personages, die lang niet steeds vrij van fascistische smetten zijn, zo wordt ook door de enkelingen de toekomstige politieke constellatie in dit land klaar gestoomd. Als alles gereed is mag de massa instappen. Maar er is sprake van radicalisering van de bevolking. Laat men dit in gedachten houden. Ongetwijfeld, met oranje en rood, wit, blauw, heeft de bevolking zelfs nog hongerend de verlossing gevend van het fascisme. Maar de massa der arbeiders zal snel tot het bewustzijn komen dat zij zich door brood en spelen - waaraan voorlopig zelfs het brood nog ontbreekt - niet opnieuw in de hoek mag laten dringen van onmondigheid en overheersing doot hele en halve fascistische staatsbestuurders en bedrijfsleiders. De arbeidersklasse van Nederland en Europa, die door haar gezamenlijke arbeid het herstel moet scheppen, zal in bedrijf en maatschappij zijn stem steeds krachtiger doen horen. Vrijheid is geen woord, geen frase.

Vrijheid is de daad, de daad van de werkenden. En die daad neemt als uitgangspunt de verovering van bewegingsvrijheid.

gang van zaken op de conferentie in Francisco, het conflict tussen Engeland en de Joegoslavische volksfrontleider Tito wegens Trieste en tussen Engeland en de collega van Tito, de w. de, wegens Syrië en de Libanon en ook de Russische troepenbewegingen

sen. Frankrijk is nog niet helemaal tevreden, het wil graag het Roergebied, Keulen, Düsseldorf enz. bezetten. Zullen de Fransen hier meer succes hebben dan met de beschieting en het bombardement van Damascus, Aleppo, Hama en Homs in het verre Syrië? Of zullen hun

sen of levend verbranden, die niet bereid of geschikt waren, de „Übermenschen” te dienen. Maar hun rijk is niet meer van deze wereld. En nu wordt opnieuw gemarkeerd. Niet alleen de bezettingszone in Duitsland. Overal! Hoe lang nog?

Int. Instituut
Soc. Ge. Studenten
Keizersgracht 264
Amsterdam-C.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

PROEFNUMMER
Prijs 15 cent

6 Juni 1945

5e Jaargang - No. 24

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

U
Voorloepig adres administratie en redactie
UITGEVERIJ „DE VLAM”
Holendrechtstraat 26³ - Amsterdam-Z.

LIJN

De Nederlandse annexionisten misschien voor zijn, die zo graag hun Militair Gezag ook aan de andere kant van de grens willen uitoefenen? Het M.G. zou bijzonder geschikt zijn als bezettingsautoriteit. Bezettingsautoriteiten zijn namelijk ook niet aan de beginselen van de grondwet gebonden, zij behoeven geen beming van burgerlijke instanties te vullen. Civiele instanties hebben geen vmslag, als zij in de omgeving van militaire autoriteiten moeten werken, gelijk og kort geleden door de leidende officer van de nu ook militaire repatriëngscommissie uitdrukkelijk werd bevestigd, toen hij het falen van de civiele commissie op collegiale manier trachtte verontschuldigen.

demarcatielijn tussen bezettingslegers, ssen autoriteiten, militaire en civiele, ssen overwinnaars en overwonnenen, ssen regeringen en geregeerden, ssen bezitters en bezitlozen zijn erkwaardige lijnen. Ze zijn scheidingslijnen, niet alleen terwille van de goede de, opdat iedereen weet, waar hij bport. Neen, zij scheiden inderdaad, zij rlopen, waar eigenlijk afgronden zijn, e de meesten nog niet kunnen zien of sschijnlijk ook niet willen zien. En waar zij zullen worden meegesleurd, zodra storm losbreekt.

ver de hele aarde worden deze demarcatielijnen getrokken. Door wie? De fascistische misdadigers hebben het ook gedaan. Zij markeerden, om te beginnen, e levensruimte van het „Herrenvolk”, an de meesters der concentratieampen. Maar zij bedoelden natuurlijk e hele wereld. Allen wilden zij vergassen of levend verbranden, die niet bereid of geschikt waren, de „Übermenschen” te dienen. Maar hun rijk is niet meer van deze wereld. En nu wordt opnieuw gemarkeerd. Niet alleen de bezettingszone in Duitsland. Overal! Hoe lang nog?

Wederopbouw.

Ook achter de muren, waarmee ons de geestelijke onderdrukking en voogdij van den fascistischen bezetter gedurende de laatste 5 jaren had omringd, hebben wij al iets vernomen van de plannen der verbonden regeringen ten opzichte van de wederopbouw der vernielde gebieden, der vernietigde industrie en landbouw. De hierover in de illegale pers verspreide berichten en hetgeen de buitenlandse radio hierover te zeggen had, levert nog niet voldoende duidelijk materiaal om de verschillende plannen met grondigheid te beoordelen. Maar toch zijn wij er van overtuigd, dat al deze plannen, zowel in hun theoretische grondslagen als in hun praktische uitwerking, zich moeten bewegen binnen de grenzen, die de ontwikkeling der kapitalistische productie trekt. Juist op dit punt komt het wezenlijke meningsverschil uit tussen de burgerlijk-kapitalistische opvatting op economisch gebied en de onze. Onze burgerlijke tegenstanders gaan uit van de stelling, dat het kapitalisme over een grote bewegingsmogelijkheid en bewegingsvrijheid beschikt. Zij verwachten, dat na afloop van de oorlog, met de voorhanden zijnde krachten, een heropbouw volgen kan, die misschien wel niet direct de zogenaamde welvaart der voor-oorlogse jaren terugbrengt, maar toch aan een groot deel der maatschappij weer dngelijke bestaansvoorwaarden biedt. Hun gehele gedachtegang gaat daarbij uit van de heersende voorstellingen omtrent economie en Staat.

Naar monopolie-kapitalisme.
Deze voorstellingen zelf hebben natuurlijk ook een zekere ontwikkeling doorgemaakt. Zo denkt wel niemand meer dat wat men noemt het „particulier initiatief” van den zelfstandigen ondernemer, nog een beslissende rol kan spelen. Integendeel, elk van hen verbindt aan de gedachte van economische opbouw of heropbouw de overtuiging, dat de organisatievormen op het gebied van productie en verdeling der waren, het anonieme, dus „naamloze” karakter zal dragen van grote maatschappijen, veelal zelfs van Staatsbedrijven. In de vorm van het Staatsbedrijf, in de Staat of de Gemeente als ondernemer, en de daarbij behorende plannen voor productie en verdeling, zien onze „socialistische” en Stalinistische tegenstanders zelfs een stuk „Socialisme” of -minstens- de weg naar het socialisme. Zij verwisselen daarbij de nationalisering van productiemiddelen en arbeid onder een centrale beschikkingmacht, met de maatschappelijke orde, die berust op de macht der vrije en gelijke producenten.

Kapitalistische plan-economie.

Het is een grote en in zijn gevolgen tragische vergissing, te geloven dat de in alle landen der wereld zich doorzettende en centraal geleide zogenaamde Plan-economie, een overwinning van de socialistische gedachte betekent. Volgens de opvatting van de reformistische en stalinistische „democratische socialistische” moet men n.l. aannemen, dat de aanvoerders der bourgeoismaat-schappij zich eigenlijk bekeerd hebben tot de standers van een socialistische plan-economie, zij productie en arbeid zowel als de verdeling der producten direct of indirect brengen onder het beheer van den Staat. Zoiets noemt men „het kapitalisme verliest zijn gifanden” en men denkt dat uit een Saulus een Paulus geworden. Maar in werkelijkheid betekent de concentratie van de economische en daarmee ook van de politieke macht, een verscherping van de uitwerking van de overweldigende meerderheid, mensen, zolang die meerderheid niet zelf inhoud en het doel van haar arbeid bepaalt, daarvoor de productie onder eigen leiding uitwendig dienstbaar maakt aan de behoeften-gemeenschap. Binnen de grenzen van de kapitalistische productie wijze kan dat echter niet geschieden. Een overschrijding van deze grenzen, het in handen nemen van de bedrijven en diensten door de arbeiders zelf, betekent de revolutionaire heffing van de huidige maatschappij-orde. Een herbouw binnen de grenzen van het kapitalisme wordt beheerst door de wetten, die de ontwikkeling van het kapitalisme zelf geschiedt. En zo zijn ook de opbouw-plannen, het resultaat van vrije besluiten, maar zij drukt uit de dwang, waaronder het kapitalisme in de huidige fase van imperialistische en monopolistische concentratie van krachten en verhouding produceren en consumeren laat. Kunnen de imperialistische overwinnaars de oorlog opbouwen? Kunnen zij de vernielde industrie en de tot uitmergeling toe benutte landbouw weer overleidend brengen? Kunnen zij in de Europese landen een productie van verbruiksgevoel weer laten opkomen, kunnen zij, in het algemeen voor de vreedzame consumptie wereldgoederenvoortbrenging in deze landen toelaten, beantwoordt aan de behoeften van de Europese bevolking? Kunnen zij, gezien de geweldige groting van h.v. de Amerikaanse scheepbouw, de scheepbouwindustrie van Holland, Duitsland, Frankrijk, Italië tot op hun vroegere hoogte brengen, of zelfs ook maar, zoals zij nu zijn, in bedrijf zetten? Zo ja, wat moet dan, van kapitalistisch plan, met een groot deel van Amerikaanse scheepbouw gebeuren? De kapitalistische begunstigde verbruiksmogelijkheid laat een

geweldig vergrote productie-capaciteit eenvoudig toe. Hetzelfde geldt voor alle andere takken der industrie. Welke vlucht heeft niet, onder invloed van de oorlog, de fabricatie van moderne vliegtuigen genomen! Welke reusachtige omvang heeft de fabricatie in de landen der overwinnaars de fabricatie van vervoersmiddelen, b.v. kunstrubber, kunstleer, synthetische levensmiddelen en dergelyken vangen! Spoedig zullen deze overwinnaars ook met beschikbare over de bronnen der natuurlijke rijkdommen, over de tijdelijk verloren gegane rubber-plantages, olievelden en tinmijnen van Azië, een zeer kort tijdsbestek zal de, verbruik bij de vooroorlogse tijd, zeer vergrote capaciteit weer beschikbaar zijn voor de internationale goederentransporten. Hierdoor zou de gedurende de oorlog „rendabele” zwaarindustrie moeten concurreren met de veel „koperen” „natuurproducten” der koloniën en in de concurrentie het onderspit delven. Voor de overwinnaars, die een onbegrensde macht over de wereldproductie zullen oefenen, is daarom het probleem van de opbouw geen vraag van eenzijdige „hulp”, maar de door de oorlog direct getroffen landen van het Europees vasteland. Het is voor hen het probleem van het eigen sociale systeem. Hun productie-apparaat is, in zijn gedurende de oorlog ontstane omvang, op leven en dood met de oplossing van het internationale probleem van de wederopbouw verbonden. In kapitalistische verhoudingen - en alleen die gelden in de tegenwoordige orde - betekent elke Hollandse scheepbouw, waarop weer oceanische gebouwd worden, een bedreiging van de Amerikaanse scheepbouw-industrie. Elke motor, die door een Europese fabriek de Z.-Amerik. markt kan worden aangeboden, betekent een bedreiging aan 't adres van de gewelddadige Amerikaanse en Engelse motorenproductie, aan de andere kant is elke hulpverleening aan de overwinnaars aan de heropbouw in Europa, zo daar geen tegenprestatie tegenover staat, anders dan een cadeau. En het kapitalisme heeft geen cadeau's. Maar welke tegenprestatie van de verwoeste Europese landen te bieden? Een export naar de Verenigde Staten, Industrie of landbouwvoortbrengselen? Europese landen kunnen, binnen afzienbare tijd, goed als niet voor de export produceren, zelfs als zij het konden, zou geen Amerikaanse industrie-konink zo'n concurrent op de „eigen” markt, hetzij in of buiten de V.S., dulden. Amerika niet gedurende de oorlog, op grond van de „Pachtwetten” zonder betaling geleverd, om eigen exportindustrie, de beroemde dollartoot, terug te laten toebrengen. Neen, hulp bij de

wederopbouw is voor de overwinnaars landen een zaak van eigen belang en dat alleen. De heropbouw van Europa staat niet alleen onder de dwang van het behoud van de huidige productie-omvang in de overwinnaarsstaten. Niet minder staat hij onder de dwang van de zich nu reeds duidelijk aftekenende conflicten tussen de bondgenoten van heden, tussen het Angelsaksische statenblok en het onder Russische leiding staande Oostelijk blok. Dit dreigend conflict betekent verscherpte bewapening, militaire steunpunten, militaire handhaving van rust en orde in de opmingsgebieden van de komende derde wereldoorlog. Het betekent het onder militaire discipline brengen van alle gebieden van 't sociale leven, vóór alles de militarisering van de Arbeid.

Europa Kolonie.

Niet uit hoogmoed, maar door de dwingende macht der imperialistische bewegingswetten, kan de kapitalistische wederopbouw in Europa geen „vrije” ontplooiing der productieve krachten dopen. Men zal moeten regelen. Men moet zijn compensatie voor het verschaften van reusachtige kredieten vinden in de, z'n belangen dienende arbeidsprestatie en militaire dienst der Europese arbeidersklasse. In de zo aan de wederopbouw gestelde grenzen kan een voortbrenging van levensmiddelen voor de menselijke behoeften slechts een beperkte omvang hebben. Het deel van de heropbouw kredieten - en slechts met behulp van de kredieten uit de overwinnaarsstaten kunnen de Europese landen opnieuw beginnen - dat dient voor de productie van consumptiemiddelen en dat dus voor de arbeiders ten beschikking staat, moet dus tot het uiterste worden beperkt. De zogenaamde beperking van de soevereiniteit der afzonderlijke staten, het beschikbaar stellen van steunpunten en concessies aan de overwinnaars, 't overdragen van de internationale politieke macht aan de drie grote wereldmachten, is niets anders dan de politiek-militaire uitdrukking van de volkomen sociale ondergeschiktheid van het Europese vasteland onder het centrale beschikkingsrecht der huidige overwinnaars en aanstaande oorlogstegenstanders. De heropbouw betekent van dit standpunt uit gezien, opbouw van 'n wapenarsenaal en van 'n strategisch gebied in Europa, in welks midden 't nismandsland van de derde wereldoorlog ligt. De Europese landen zijn de moderne vorm van koloniën, zij dragen de „democratische” namen van bijna zelfstandige staten, maar hun afhankelijkheid steunt hen tot koloniën. Ook wat wij vroeger gewoon waren koloniën te noemen, zullen deze zelf te trekken verkiezen en een formele autonomie verbinden met dezelfde koloniale functies als die van de Europese landen, die hun wederopbouw aanvangen.

gang van zaken op de conferentie in Francisco, het conflict tussen Engeland en de Joegoslavische volksfronteraal Tito wegens Trieste en tussen Nederland en de collega van Tito, de Bulgaren, wegens Syrië en de Libanon en ook de Russische troepenbewegingen

sen. Frankrijk is nog niet helemaal tevreden, het wil graag het Roergebied, Keulen, Düsseldorf enz. bezetten. Zullen de Fransen hier meer succes hebben dan met de beschieting en het bombardement van Damascus, Aleppo, Hama en Homs in het verre Syrië? Of zullen hun

Int. Instituut
Soc. Geografisch
Keizersgracht 264
Amsterdam-C.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

6 Juni 1945

PROEFNUMMER
Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 24

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

U
Voorlopg adres administratie en redactie
UITGEVERIJ „DE VLAM”
Holeendrechtstraat 26^a - Amsterdam-Z.

Wordt Hamburg de nieuwe hoofdstad van Duitsland?

Kort geleden lezen wij in de pers, dat Berlijn niet meer de hoofdstad van Duitsland zal blijven. Hamburg zou misschien deze rol moeten overnemen. In dit verband werd er op gewezen, dat deze grote havenstad het langst verzet geboden heeft tegen de nazificering, totdat ook hier de anti-nazigezinde bevolkingsmeerderheid voor de terreur bezwijken moest. Buitendien was het zwaar gebombardeerde Hamburg toch minder verwoest dan Berlijn. Het is op zichzelf zeldzaam, dat in de burgerlijke pers een verzet van Duitsers tegen het fascistisch bewind erkend wordt. Meestal wordt zoiets niet toegegeven. Integendeel, alle Duitsers, heet het dan, zijn schuldig en hebben straf of tenminste een strenge opvoeding verdiend.

En plotseling stemt men nu toe, dat de meerderheid van de op één na de grootste stad van Duitsland in verzet is geweest, en dat pas betrekkelijk laat dit verzet door het bloedregime gebroken werd.

Het is zeer juist, dat er vooral in Hamburg, maar natuurlijk ook in andere grote en kleine Duitse steden en zelfs op het platteland verzet was. Vijf miljoen, nader wordt zelfs bericht negen miljoen Duitsers in concentratiekampen, dat feit spreekt een duidelijke taal. Duitsland was bezet gebied in de laatste twaalf jaren, even brutaal en wreed overveldig als Nederland en door de zelfde macht.

Maar we moeten ons afvragen, of het onomstotelijk vaststaande anti-fascisme

van de Hamburgse bevolking werkelijk het motief is voor de plannen, inzake eventuele promotie tot hoofdstad. In de eerste plaats lijkt het er niet erg op, dat in het na de verschillende annexaties nog resterende „Duitsland” de centrale regeringszetel zal worden gevraagd. Duitsland wordt in zones verdeeld. Daar zal wel een omvattende Duitse administratie worden ingesteld. Maar het gezag zal feitelijk bij de militaire leiding der verschillende bezettingslegers zijn; dus bij Rusland in Oosten, Groot-Britannië in het Noorden, West- en Zuid-Westen in het Westen en bij de V.S. en Frankrijk in het Zuid-Westen in het Zuiden. Zal de harmonie tussen de tegenwoordige geallieerden sterk genoeg zijn om een gelijkmatig en gelijkvoerdig - dus - centraal beheer van de Duitse failliete boedel toe te laten? We betwijfelen dit ten zeerste.

De plotseling ontdekte, matige sympathie voor Hamburg is waarschijnlijk het resultaat van bepaalde plannen in de plannen van de inschakeling van deze grootste continentale haven in de politiek van het in feite regeerde westelijke blok. Hamburg is de - krachtens zijn ligging - meest geschikte invoer- en uitvoerhaven, niet alleen voor grote delen van het voormalige Duitsland, maar ook voor Tsjechoslowakije en Polen en - in een zeer omvang - ook voor Rusland. Reeds in de vorige oorlog werd er b.v. een haven voor Tsjecho-Slowakije in Hamburg gesticht, waarover het grootste deel van de import en export van dat land naar resp. uit het westelijk half Europa liep.

In de haven van Hamburg staat, als niet plat gebombardeerd is, het smeltende reuzenmonument van Bismarck, dien Duitsers rijkskanselier, die het

Reich in het zadel geholpen heeft. Bismarck was de voornaamste woordvoerder van een Duitse politiek, die de Eerste Wereldoorlog wilde vermijden. Hij was ongeveer: Of tegen Engeland, of tegen Rusland, maar nooit tegen beiden tegelijkertijd. Hij vond geen gehoor bij Wilhelm II en moest bedanken. Het Reich, juist als 27 jaar later het Duitse Reich, werd door de tweefrontenoorlog vernietigd. En het grote stenen blok van de gelaatstreken van Bismarck naar de Noordzee en keert zijn bronkersrug tegen het Oosten. Begint een nieuw tijdperk van de continentale geschiedenis? Zal de haven van Hamburg in de handen van het Britse straks de rol moeten spelen van de invasie-poort van Midden-Europa? Zullen op zijn kaden straks de goederen gelost worden voor het uitgehongerde Midden-Europa? Met of zonder de stad zal Duitsland hierover niet beslissen. Onbewegelijk en machtsloos staat de stenen reuzen-Bismarck op de oever van de Elbe. De macht, die hielp oprichten, het Duitse imperialisme, ligt in scherven. In de scheep- en handelskantoren van Hamburg kijken de heren van het bankroete kapitaal zuchtend in dezelfde richting als hun stenen afgod. Zij staan erom, de bevelen uit het Westen te voeren en daardoor en daarbij iets te verdienen.

In de verwoeste arbeiderswijken van het proletariaat, is het dood mat, dat bij de failliete boedel behoort? Zullen de arbeiders als het dode mat straks zonder meer door de havenkantoren dienstbaar gemaakt aan buitenlandse winstexploitatie? Zullen de leden van de Hamburgse arbeiders de overtuiging, dat zij de verrijkelijke en noodzakelijke strijd

tegen het kapitalisme even hardnekkig zullen voeren als voorheen, in de vorm van strijd tegen het Hitler-fascisme. Hamburg zou wel eens een bijzonder proletarische hoofdstad kunnen worden.

(vervolg van pag. 2)

arbeidsvoorwaarden zo laag mogelijk drukken. Terwille van de winst, nu en voor de toekomst. Ze moeten en zullen knibbelen en knippen aan de lonen, aan schoeisel kleding en eten, aan werktuigen, eetgelegenheden, vervoer, vakantie, ziekte- en ongevalvergoeding; ze zullen werken met boeten, ontslag en bedreigingen. In één woord, wij arbeiders zullen ondervinden wat de uitvoering van de kapitalistische opbouwplannen betekent. We zullen ondervinden wat het betekent, vliegvelen en strategische wegen aan te leggen, een heel nieuw productie-apparaat voor de kapitalisten op te bouwen, een nieuwe vloot te bouwen en nieuwe fortenlijnen. En de kapitalisten te verschaffen wat zij voor zichzelf verlangen. En de rente, op te brengen van 17.000 miljoen gulden staatsschuld, dat is per jaar alleen aan rente 500 miljoen gulden.

ARBEIDERS Het is zeker dat de arbeiders tegen zich hiertegen verzetten. Al wordt er door de krachten en verdere nieuwbronnen ook nog zo weinig over losgelaten, in Italië, Frankrijk, België en het zuiden van Nederland zijn de conflicten tussen arbeiders en kapitalisten niet van de lucht. Bij de herstelwerken om Amsterdam moesten de pas tewerkgestelde arbeiders al direct van zich afbijten, om niet zonder voedsel, werkloos en hele schoenen de werkputten in te moeten.

Zo gauw de arbeiders tegen de kapitalistische maatregelen in verzet komen, blijkt het dat er voor hen in werkelijkheid maar één weg openstaat. Het begint met het samen bespreken door het hele personeel op het werk of bedrijf, van

DE NEDERLANDSE

de Nederlandse annexionisten misschien voor zijn, die zo graag hun Militair Gezag ook aan de andere kant van de grens willen uitoefenen? Het M.G. zou bijzonder geschikt zijn als bezettingsautoriteit. Bezettingsautoriteiten zijn namelijk ook niet aan de beginselen van de rondwet gebonden, zij behoeven geen samenvoeging van burgerlijke instanties te vullen. Civiele instanties hebben geen aanspraak, als zij in de omgeving van militaire autoriteiten moeten werken, gelijk kort geleden door de leidende officier van de nu ook militaire repatriëeringscommissie uitdrukkelijk werd bevestigd, toen hij het falen van de civiele commissie op collegiale manier trachtte verantwoordelijk te maken.

demarcatielijnen tussen bezettingslegers, tussen autoriteiten, militaire en civiele, tussen overwinnaars en overwonnenen, tussen regeringen en geregeerden, tussen bezitters en bezitlozen zijn merkwaardige lijnen. Ze zijn scheidingslijnen, niet alleen terwille van de goede orde, opdat iedereen weet, waar hij behoort. Neen, zij scheiden inderdaad, zij verlopen, waar eigenlijk afgronden zijn, die de meesten nog niet kunnen zien of misschien ook niet willen zien. En waar zij zullen worden meegesleurd, zodra de storm losbreekt.

Over de hele aarde worden deze demarcatielijnen getrokken. Door wie? De fascistische misdadigers hebben het ook gedaan. Zij markeerden, om te beginnen, de levensruimte van het „Herrenvolk”, in de meesters der concentratiekampen. Maar zij bedoelden natuurlijk de hele wereld. Allen wilden zij vergassen of levend verbranden, die niet bereid of geschikt waren; de „Übermensen” te dienen. Maar hun rijk is niet meer van deze wereld. En nu wordt opnieuw gemarkeerd. Niet alleen de bezettingszone in Duitsland. Overal! Hoe lang nog?

Int. Instituut
Soc. Gev. en
Keizersgracht 264
Amsterdam-C.